

Отадан ўтиб кетмаслик, унга имом бўлмаслик...

16:02 / 05.10.2024 2045

لُجْرلًا مُّؤْنَمْ نُمْ فَأَنْكَلْمَوْنُ بِأَبَا

Атодан ривоят қилинади:

«Киши отасига имом бўлмайди. Агар отасидан фақиҳроқ бўлса ҳам».

Шарҳ: Ота-бала бор. Ўғил олим, отанинг илми унчалик эмас. Шундай бўлганда ҳам, ўғил отага имомлик қilmайди.

Бу отанинг ҳурмати учун айтилган гап. Демак, ўғил отанинг олдига тушмасин, имом бўлмасин. Агар отасининг илми ўғлини кичалик бўлмаса ҳам, ота имом бўлгани афзal экан.

دَمْحُمْنْبَرْمَحْرلَادْبَعْنَعْ
يَنْأَرْهَلْأَقْيِرَاقْلَادْبَعْنَبْ
أَنْأَوْزِيَرْغَلَادْبَعْنَبْرَمْعْ
هَلْأَقَفْ، يَبَأْبَنَجْهَلِإِيْشَمْأَ
كَيْبَأْبَنَجْهَلِإِشَمْتَأْلَ
يَشَمْتَنَأْلَكَلِيْعَبْنَيْمَنِإِ
هَلْعَأْلَوَتْأَيْنِإِفْهَلْأَقْهَأْرَوْ
هَلْأَقْهَأْرَوْ

Абдурраҳмон ибн Муҳаммад ибн Абдулқорийдан ривоят қилинади:

«Умар ибн Абдулазиз отамнинг ёнида кетаётганимни кўриб,
«Отангнинг ёнида юрма! Сен отангнинг орқасидан юришинг керак!»
деди. Шунда отам: «Мен унинг қўлига таяниб кетяпман», деди.
«Ундан бўлса, майли», деди».

Шарҳ: Демак, ота-бала йўлда юриб кетаётган бўлса, бола отанинг орқасида юрсин. Отанинг эҳтироми, ҳурмати, улуғланиши мана шу даражададир. Агар ота ўзи рухсат берган бўлса ёки ривоятдаги кишига ўхшаб ўғлига сунадиган бўлса ёки юкини кўтаришиб келса, майли.

Бу ривоятда Умар ибн Абдулазиз раҳматуллоҳи алайҳининг бегона бир болага отасини ҳурмат қилиш бўйича дарс беришлари дикқатга сазовор. Мусулмонлар ҳамиша мана шундай йўл тутиб, жамиятда исломий одобахлоқ қарор топишига ҳисса қўшадилар.

Мусулмон халқларда барча замонлар ва маконларда катталар кичикларга тарбиячи, маслаҳатчи, устоз, танқидчи бўлиб келганлар. Бу ишни катталар ўз бурчлари деб, кичиклар ўзлари учун фойдали сабоқ деб қабул қилганлар.

Шу йўл билан халқ ўзини ўзи тарбиялаб борган. Катталар ўз зиммаларидағи амри маъруф ва наҳий мункар вазифасини адо этганлар. Кичиклар улардан дарс олганлар, тажриба ўрганганлар.

«Яхшилик ва силаи раҳм» китоби 1-жуз.

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7613-рақамли холосаси асосида тайёрланган.